

Mijo Lovinic

joi, 19 februarie 2009

Mijo Lovini

Rad isusova kih misionara me u Hrvatima, u prošlim vijekovima odvijao se na više na ina, ve prema socijalnim i politi kim prilikama doti nog vremena i potrebama puka. Jedni drže pu ke misije po selima i gradovima, drugi djeluju me u vojnicima u vojnim taborima, neki pak rade me u Hrvatima u susjednim zemljama, gdje su pomiješani s drugim narodima i vijeroispovijestima. Misionari za Hrvate izvan mati ne domovine stanovali su u isusova kim rezidencijama ili tzv. misijama odakle su pružali duhovnu okrepu i vijersku pouku, našim ljudima koji su, naj eš e bez župnika i u itelja, amili u velikom materijalnom i duhovnom siromaštvu.

Obilaze i neki kraj, ostali bi u pojedinom mjestu koliko je bilo potrebno. Ponekad je to bilo i po više mjeseci ili ak više godina.

Takav je misionar bio Mijo Lovini koji je djelovao najprije u Pe uhu i u Temišvaru, a zatim kao župnik u hrvatskom mjestu Karašovi u Banatu (danas u Rumunjskoj). Me u tim ljudima ostavio je nezaboravnu uspomenu svojim požrtvovnim radom, te svetim i pokorni kim životom.

Dijete bosanskih izbjeglica

Burna je bila mladost darovitog Mije Lovini a ro enog oko1683. u Kraljevoj Sutjesci u Bosni. Otac mu je bio zanatlija, draguljar, a imao je puno djece. Iz Bosne se vjerojatno odselio s obitelji 1697. kada je s krš anskim vojskovo om Eugenom Savojskim na povla enju pošlo iz Bosne oko 30.000 ljudi prema Slavoniji i Ugarskoj. Ne znamo gdje su se Mijini roditelji nastanili, no otac mu je ubrzo umro, a majka se preudala da prehrani brojnu djecu. Mijo je negdje u Ugarskoj završio srednju školu a zatim studirao filozofiju u Grazu. Godine 1706. upisao se na studij teologije u Be u, no ve 4. velja e idu e godine odlazi u isosova ki red u istom gradu. Završivši dvogodišnji novicijat, dolazi u Zagreb i etiri godine predaje na gimnaziji. Od 1714. do 1717. studira teologiju u Grazu, a zatim obavlja tre u godinu kušnje u Judenburgu.

Poliglot, propovjednik, teolog

Osim što je znao hrvatski materinski jezik, još kao mladi nau io je njema ki i mađarski, a kasnije još eški, slova ki i rumunjski. Uz to se za itavo vrijeme studija odlikovao izvanrednom marljivoš u te je stekao veliko znanje. Zato ga poglavari odmah nakon završenog školovanja poslaše da apostolski djeluje u krajevima gdje žive razli iti narodi, a gdje je katoli ko pu anstvo, pomiješano s pravoslavnim i protestantima, esto bilo bez duhovnog pastira, zapušteno u vijeri, pa stoga u opasnosti da njime zavladaju razli ite zablude i praznovjerja.

Tako je Lovini najprije etiri godine propovjednik i kateheta u Pe uhu u Ugarskoj, a zatim tri godine u Temišvaru u Rumunjskoj. U tim su gradovima ve do tada, tijekom jednog stolje a, stalno radili hrvatski misionari. Brinuli su se za svoje sunarodnjake ne samo u tim mjestima nego i za one razasute po okolnim krajevima. Naš misionar Mijo Lovini tako er esto zalazi u okolna hrvatska sela da bi djecu i odrasle pou io u temeljnim istinama vjere i okrijepio ih sakramentima. Kao poznavalac mnogih jezika, Lovini djeluje tako er me u Mađarima i Njemcima i u svakoj prilici svima želi pomo i. Pobrinuo se da se izrade jasna moralna i pravna na ela o zajedni kom životu katolika i pravoslavniha. Jedan je nacrt tih odredbi predložio 1721. u Temišvaru na javnoj sjednici pred carskom upravom, u nazo nosti grkoisto nog metropolite i dvaju vladika. Nacrt je bio od svih prihva en, a upravitelj pokrajine ga je potvrdio. U tim pravilima misionar daje upute pravoslavnim poglavarima kako e vodite svoje vjernike i iskorijeniti moralne zloupotrebe; kako e se katolici zaštititi od njihove nasrtljivosti i pomalo pravoslavne raspoložiti da prihvate sjedinjenje. Za one Rumunje koji su se koncem 17. st. Sjedinili s Katoli kom crkvom, pripremio je i 1726. izdao veliki katekizam na njihovu jeziku pisan irilicom. Ti grkokatolici nisu do tad imali takvog priru nika pa je bio koristan svima, posebno njihovim župnicima za pou avanje puka. Župnik, graditelj i u itelj

Dok je Lovini iz Temišvara posje ivao banatska sela zapazio je veliko vjersko neznaje i duhovnu zapuštenost Hrvata iz Karašove (Cara_ova), koje suvremeni kroni ar naziva starosjediocima u onim krajevima. Oni

nisu imali ni župnika ni crkve. Od vjerskih istina jedva da su što znali, a razna praznovjerja, gatanja i bezvrijedne obi aje obdržavali su kao svete obrede. Premda su još u tursko doba s ponosom isticali da su katolici, s vremenom su ih, zbog suživota s pravoslavnima i drugim inovjercima, zarazile razne zablude. Zato misionar zamoli poglavare da ostane me u svojim sunarodnjacima pa je od 1726. do prerane smrti 1730. njihov župnik i pravi preporoditelj. Kroz etiri godine Karašovane je nau io što treba vjerovati, što initi a što izbjegavati. Odbacili su razna praznovjerja i zablude, po eli redovito pristupati sakramentima i nau ili su osnovne molitve. Neumorni misionar posve uje svojem stadu sve svoje vrijeme i ulaže svu snagu, kako je to zapisao kroni ar: „Nedjelje i blagdane u godini posve ivao bi sad svetim obredima, sad propovijedima i pou avanju u vjeronauku. Time bi se bavio od ranog jutra do kasne ve eri ne ostavljaju i za sebe u podne ni etvrt sata da uzme nešto male hrane. Tek što bi je stavio u usta, ve bi se žurio do skupina ljudi ili koliba, razasutih ovamo-onamo... U radne bi ih dane, pogotovo u zimsko doba kad su se zadržavali u kolibicama razasutim po brežuljicima, neprekidno obilazio i mnoge bi sate ugodna aškanja oboga ivao vrlo korisnim razgovorima. Za njih je osnovao školu i u njoj sam svaki dan pou avao. Sagradio je Mijo svojim Karašovanima i veliku skladnu crkvu, prvu u Banatu. Ona je bila zaista njegovo djelo, jer je ne samo pribavio i isposio potrebna sredstva za gradnju, nego je i sam s radnicima kopao temelje, razbijao kamenje, donosio žbuku i cigle, slagao skele i spretno se uklju ivao u sve poslove kao radnik svake struke. Kada je crkva bila dovršena, pobrinuo se da se iznutra uresi i snabdije svim potrebnim za službu Božu. Pribavio je tri oltara umjetni ki izra ena od orahovine, i za njih je od isusova kog provincijala dobio šest slika, izra enih od umjetnika u Be u. Pokornik i svetac

Lovini se ne samo isticao neprestanim požrtvovnim radom za duhovno dobro svojih vjernika, nego je i sam živio siromašno i trapio tijelo postom i pokorom. Stanovao je u bijednoj kolibici, kakve su imali i njegovi mještani, a rijetko bi uzimao meso i toplu hranu. Uglavnom se zadovoljio s nešto hladne hrane i kruha površno ispe ena pod pepelom koji je narod zvao „malei”. Upravitelj pokrajine svijedo i za njega: „Gotovo svu no bi probdio u svetom bdjenju. eš e su ga vidjeli gdje na otvorenom polju, pa i za najžeš e zime, kle i na hladnoj zemlji i mnoge sate provodi u molitvi.” Isti upravitelj esto je uo kako misionar dugo bi uje svoje mršavo tijelo, a nakon njegove smrti otkrio je da mu je ži ani pokorni ki pojas, kojeg je stalno nosio, ve skoro urastao u kožu. Otac Mijo bio je uistinu krepstan ovjek, pa nije udno što su ga ljudi itavog kraja voljeli i cijenili. I pravoslavni su rado slušali „svetog oca”, kako su ga nazivali. Sve što je rakao primali su kao proro ku rije . Mnogi od njih, kad bi ih pitali koje su vjere, odgovarali bi da vjeruju u Boga u koga vjeruje otac Mijo: zar kojoj neistini u i taj muž bez traga grijeha i najsvetijeg života? Naporni rad bez odmora, neprestani post i pokora, a kona no i nebriga za samog sebe, prerano su skršile misionareve sile. Premda su mu poglavari iz Temišvara poslali skupe lijekove i jednog sve enika da bude uz njega u bolesti, ništa mu više nije moglo pomo i. Do kraja iscrpljen, u teškim bolovima i visokoj temperaturi sasvim smireno preda dušu Bogu kome je nesebi no služio cijelog života. Preminuo je 25. sije nja 1730. i uz oplakivanje svojih Karašovana sahranjen je u crkvi koju im je podigao. Preuzeto iz Glasnika, 1990. godina, autor Mijo Korade.